

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2025. gada 3. decembrī

Satversmes tiesa rīcības sēdē šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Anita Rodiņa, Jautrīte Briede, Veronika Krūmiņa, Mārtiņš Mits un Juris Juriss,

izskatījusi Vladislava Romaņenko (*Vladislav Romanenko*) (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 187/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Imigrācijas likuma 61.¹ panta otrās daļas 4.¹ punktu, 65.³ panta trešo daļu un 65.⁴ panta trešo daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam, 96. un 100. pantam.

2. Imigrācijas likuma 61.¹ panta otrās daļas 4.¹ punkts noteic, ka lēmumā par ārzemnieka iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, saskaņā ar šā likuma 61. panta pirmo daļu norāda šā likuma 61. panta pirmajā daļā minēto nosacījumu izpildīšanās pamatojumu, ciktāl šāda pamatojuma norādīšana ir samērīga.

Imigrācijas likuma 65.³ panta trešā daļa nosaka: “Ja pieteicēja pārstāvim nav speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam, tiesa ieceļ par pieteicēja pārstāvi šajā procesa daļā Latvijā praktizējošu advokātu, kuram ir izsniegta speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam. Ja pieteicējs šādai pārstāvībai nepiekrīt, tiesa pārbauda ar valsts noslēpumu saistīto informāciju, nepiedaloties pieteicējam un viņa pārstāvim. Ja lēmums par ārzemnieka iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta, pieņemts, pamatojoties uz valsts drošības iestādes izlūkošanas vai pretizlūkošanas darbību rezultātā iegūto informāciju, tad pieteicēja pārstāvim izpaužamo valsts noslēpumu saturošas informācijas apjomu nosaka valsts drošības iestāde.”

Savukārt Imigrācijas likuma 65.⁴ panta trešā daļa paredz: “Tiesa, izskatot lietu un pieņemot spriedumu, nelemj par valsts noslēpuma subjekta iesniegtās klasificētās informācijas atbilstību valsts noslēpuma objekta statusam.”

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Atbilstoši šā panta sestās daļas 1. punktam pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārums ir jāpamato. Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (piemēram, *Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punkts*).

Pieteikuma iesniedzējs ir Krievijas Federācijas un Armēnijas Republikas pilsonis, kurš kopš 2017. gada dzīvoja Latvijā. 2023. gadā viņam tika piešķirts Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja Latvijas Republikā statuss. 2025. gada 20. maijā iekšlietu ministrs pieņēma lēmumu par Pieteikuma iesniedzēja iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijā ir aizliegta (turpmāk arī – Lēmums). Ar Lēmumu Pieteikuma iesniedzējam noteikts ieceļošanas aizliegums uz nenoteiktu laiku un izraidīšana no valsts. Lēmumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējs ir kreisā ekstrēmisma un komunisma ideoloģijas atbalstītājs un viņa līdzšinējās aktivitātes, kas mērķtiecīgi vērstas uz naida un

nesaticības raisīšanu sabiedrībā, rada apdraudējumu Latvijas nacionālajai drošībai un sabiedriskajai iekārtai. Pieteikuma iesniedzējs brīvprātīgi izbrauca no Latvijas, bet Lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā apgabaltiesā. Paskaidrojumā Administratīvajai apgabaltiesai Valsts drošības dienests norādīja, ka Lēmumā norādītais pamatojums ir pietiekams un plašākas informācijas uzrādīšana Pieteikuma iesniedzējam vai viņa pārstāvim lietā nav iespējama. Pieteikumā norādīts, ka tiesas sēdē Administratīvā apgabaltiesa noraidīja Pieteikuma iesniedzēja lūgumu par klasificētās informācijas atklāšanu, un, izskatot lietu pēc būtības, daļu lietas apstākļu pārbaudīja Pieteikuma iesniedzēja advokāta klātbūtnē, bet daļu – tikai Iekšlietu ministrijas un Valsts drošības dienesta pārstāvju klātbūtnē. Ar Administratīvās apgabaltiesas 2025. gada 18. jūlija spriedumu Pieteikuma iesniedzēja pieteikums tika noraidīts.

3.1. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar viņam Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu, jo tās pieļauj, ka iekšlietu ministrs un valsts drošības iestāde var atteikties sniegt informāciju par faktiem, kas norāda, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējam netiek nodrošināta iespēja izteikt viedokli par lietas apstākļiem un pretargumentus par konstatēto viņa aktivitāšu radīto apdraudējumu. Turklāt arī Pieteikuma iesniedzēja pārstāvim – zvērinātam advokātam, kuram ir izsniegta pielaide valsts noslēpumam, – izpaužamo valsts noslēpumu saturošas informācijas apjomu nosaka valsts drošības iestāde.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

3.2. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar arī viņam Satversmes 96. pantā ietvertās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un 100. pantā ietvertās tiesības uz vārda brīvību. Proti, Pieteikuma iesniedzējs pastāvīgi dzīvojis Latvijā, kā arī šeit izveidojis sociālās saiknes. Apstrīdētās normas ietekmē Pieteikuma iesniedzēja jau iegūtās tiesības un visas tās sociālās saites ar sabiedrību, kurā viņš pastāvīgi dzīvojis, jo viņam uz nenoteiktu laiku ir aizliegts iebraukt Latvijā. Tāpat aizliegums iebraukt Latvijā ir saistīts ar Pieteikuma iesniedzēja pārliecību un publicitāti, tādēļ viņš ir spiests ierobežot savu dalību akadēmiskās un sabiedriskās diskusijās.

Satversmes tiesas judikatūrā ir atzīts, ka jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārumu un pieteikumā norādīto apstrīdēto normu (piemēram, *Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punkts*). Pieteikuma iesniedzējs savu Satversmes 96. un 100. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu saista ar to, ka viņš ir iekļauts to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijā ir aizliegta. Tomēr pieteikumā nav pamatots tas, ka tieši apstrīdētās normas pašas par sevi, nevis attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju pieņemtais Lēmums, aizskar viņa tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz vārda brīvību. Proti, apstrīdētās normas regulē lēmuma par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā pieņemšanas procesuālos aspektus un ārzemnieka tiesības iepazīties ar tā pamatā esošo informāciju, kas satur valsts noslēpuma objektu. Tās nenoteic gadījumus, kad iekšlietu ministrs var pieņemt lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu attiecīgajā sarakstā. Tādējādi no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka starp Pieteikuma iesniedzēja Satversmes 96. un 100. pantā ietvertajām pamattiesībām un apstrīdētajām normām pastāvētu tieša saikne.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 96. un 100. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt savas aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem var arī tādu nav.

Pieteikuma iesniedzējs Lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā apgabaltiesā, kura pieteikumu noraidīja. Saskaņā ar Imigrācijas likuma 65.⁴ panta otro daļu Administratīvās apgabaltiesas spriedums nav pārsūdzams.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmajam teikumam konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Administratīvās apgabaltiesas spriedums ir pieņemts un stājās spēkā 2025. gada 18. jūlijā. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 11. oktobrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas pirmā teikuma prasībām.

5. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Tāpat pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tas šajā daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Imigrācijas likuma 61.¹ panta otrās daļas 4.¹ punkta, 65.³ panta trešās daļas un 65.⁴ panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc Vladislava Romaņenko (*Vladislav Romanenko*) pieteikuma (ieteikums Nr. 187/2025).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2026. gada 3. februārim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Imigrācijas likuma 61.¹ panta otrās daļas 4.¹ punkta, 65.³ panta trešās daļas un 65.⁴ panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. un 100. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētāja

Irēna Kucina